

ЗИГМУНД ФРОЙД УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою університету

Протокол № 8 від
«31» липня 2024 р.

ПРОГРАМА

ПРАКТИКИ ПІД СУПЕРВІЗІЄЮ

Освітній рівень: Другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітньо-професійна програма "Психологія"

Статус дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

<u>Форма навчання</u>	<u>Курс</u>	<u>Семестр</u>	<u>Лекції (год.)</u>	<u>Практичні (год.)</u>	<u>Самостійна робота студента (год.)</u>	<u>Разом (год.)</u>	<u>Захист (сем.)</u>
<u>Денна</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	-	-	<u>180</u>	<u>180</u>	<u>2</u>

Програма практики розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі 05- Соціальні та поведінкові науки, спеціальності-053 Психологія, затвердженій вченою радою ЗФУУ (протокол № 8 від 31.07.2024 року)

Програму навчальної дисципліни розробила:

доктор психологічних наук,
професор кафедри психології

(підпис)

І. Клименко

Програму навчальної дисципліни погоджено з гарантом освітньої програми «Психологія»

Гарант програми

(підпис)

М. Великодна

Програму навчальної дисципліни обговорено та схвалено на засіданні кафедри психології, Протокол № 9 від “17” липня 2024 року

Завідувачка кафедри психології

(підпис)

Г. Лазос

Актуальність Програми пролонговано

на 20__/20__ н.р. _____

Гарант ОП

(підпис)

(прізвище, ініціали)

на 20__/20__ н.р. _____

Гарант ОП

(підпис)

(прізвище, ініціали)

на 20__/20__ н.р. _____

Гарант ОП

(підпис)

(прізвище, ініціали)

на 20__/20__ н.р. _____

Гарант ОП

(підпис)

(прізвище, ініціали)

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, ступень вищої освіти	Характеристика	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 6	Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Статус дисципліни Обов’язкова Мова навчання українська	
Модулів - 1	Спеціальність – 053 «Психологія» Освітньо-професійна програма «Психологія»	Рік підготовки	
		2-й	
Змістових модулів - 1		Семестр	
			3-й
Загальна кількість кредитів/годин - 6/180		Лекції (год.)	
		0	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 0		Ступень вищої освіти - Магістр	Практичні (год.)
	0		
	Самостійна робота (год.)		
	180		
	Всього		
	180		
	Вид контролю		
			Захист

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

2.1. Метою практики є формування у студентів професійних компетентностей щодо професійної практики і супервізійного аналізу випадків, розвитку рефлексивної практики та ефективного використання супервізійних інструментів у психологічній та психотерапевтичній діяльності.

2.2. Завдання практики

Завдання спрямовані на формування високого рівня професійної компетентності у здобувачів освіти, які зможуть ефективно працювати у сфері психології:

- Формування практичних навичок надання психологічної допомоги в умовах професійного супроводу.
- Розвиток здатності до рефлексії власної професійної діяльності та особистісних реакцій у взаємодії з клієнтами.
- Засвоєння етичних принципів і стандартів професійної діяльності психолога.
- Застосування теоретичних знань у практиці консультування, психодіагностики, профілактики та психокорекції.

- Розвиток компетентності в роботі з різними запитами клієнтів під супервізією досвідченого фахівця.
- Формування здатності працювати з професійними помилками, труднощами та викликами у безпечному освітньо-практичному середовищі.
- Зміцнення професійної ідентичності та відповідальності за власну психологічну практику.

2.3. Програмні компетентності практики.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. ФК11. Здатність застосовувати основні психологічні технології, процедури і техніки впливу з психокорекційною метою на рівні індивіда, групи, соціуму, а також розв'язання соціальних конфліктів і профілактики кризових станів клієнта. ФК13. Здатність розробляти та впроваджувати психотехнології супроводу професійної діяльності в різних сферах (освіта, бізнес, медицина, спорт тощо). ФК14. Здатність розробляти та впроваджувати спеціальні заходи психологічних втручань в сфері ментального здоров'я.

2.4. Пререквізити і постреквізити практики

Курс «Практика під супервізією» є складовою частиною дисциплін фахового циклу нормативного блоку, його вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки висококваліфікованих фахівців – магістрів психології, формування у студентів базових знань професійних компетентностей щодо супервізійного аналізу випадків, розвитку рефлексивної практики та ефективного використання супервізійних інструментів у психологічній та психотерапевтичній діяльності. Курс «Практика під супервізією» є логічним продовженням «Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика», «Сучасні методи психологічного тестування», «Нейропсихологія з основами нейродіагностики та нейрокорекції», «Сучасні методи психологічного тестування».

Для успішного проходження дисципліни «Практика під супервізією» студенти повинні володіти знаннями з таких предметів:

Пререквізити:

- Клінічна психологія. Клінічна психодіагностика – навички оцінки психічного стану пацієнтів та проведення діагностики.
- Травмотерапія та кризове консультування – підходи до роботи з пацієнтами, які пережили травматичні події.

- Доказова практика в психології і психотерапії – розуміння ефективності психотерапевтичних втручань на основі наукових даних.
- Групові методи в психотерапії – знання динаміки групової роботи та використання групових терапевтичних технік.
- Етичні, практичні та правові засади роботи психолога – професійні стандарти та норми роботи у сфері психологічного консультування.

Після завершення дисципліни студенти зможуть застосовувати отримані знання у таких предметах та практиках:

Постреквізити:

- Переддипломна практика зі спеціальності «Психологія» – впровадження професійних навичок у практичну та наукову діяльність.
- Психологія та психотерапія в системі охорони здоров'я – інтеграція психотерапевтичних методів у медичну сферу.
- Кризові інтервенції в психологічній практиці – використання навичок супервізійної практики у роботі з пацієнтами у критичних ситуаціях.
- Основи військової психології – застосування набутих навичок у роботі з військовослужбовцями та постраждалими.
- Науковий семінар – поглиблення знань та обговорення сучасних підходів у психологічній практиці.

2.5. Результати навчання за практикою

ПРН4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПРН13. Розробляти та реалізовувати психотехнології супроводу професійної діяльності, адаптуючи їх до потреб конкретних сфер (освіти, бізнесу, медицини, спорту тощо).

ПРН14. Розробляти та впроваджувати спеціальні заходи психологічних втручань в сфері ментального здоров'я.

3. Зміст практики

1. Тема: Вступ до супервізійної практики.

- Мета та завдання практики під супервізією.
- Роль супервізії у професійному розвитку психолога.
- Основні моделі та форми супервізії.

2. Тема: Організація практичної діяльності психолога.

- Професійні ролі психолога в різних контекстах (освіта, медицина, соціальна сфера тощо).
- Створення умов для ефективної взаємодії з клієнтами.
- Етапи роботи з клієнтом: запит, діагностика, інтервенція, завершення.

3. Тема: Етика та професійна відповідальність.

- Етичний кодекс психолога.
- Конфіденційність, межі професійної компетентності.

- Робота з етичними дилемами в супервізійному просторі.
- 4. **Тема: Психодіагностика та інтерпретація результатів.**
 - Вибір діагностичних інструментів.
 - Проведення обстеження та формулювання психологічного висновку.
 - Використання діагностичних даних у супервізійній роботі.
- 5. **Тема: Консультування та психокорекційна робота.**
 - Вибір підходу та технік відповідно до запиту клієнта.
 - Проведення консультаційних сесій.
 - Аналіз ефективності втручання на супервізіях.
- 6. **Тема: Рефлексія та самопостереження.**
 - Ведення щоденника практики.
 - Аналіз власних емоційних реакцій і професійних труднощів.
 - Формулювання запитів до супервізора.
- 7. **Тема: Супервізійні сесії.**
 - Представлення кейсів.
 - Отримання та надання зворотного зв'язку.
 - Робота в малих групах (групова супервізія) та індивідуальні зустрічі.

4. Структура залікового кредиту з практики

Назви змістовних модулів і тем практичних занять	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			Контр Заходи
1		л.	п.	с.р.	
Змістовий модуль 1.	2	3	4	5	
Підготовка до консультацій та психодіагностики: Ознайомлення з профілем клієнтів (без порушення конфіденційності). Підбір та вивчення психодіагностичних методик відповідно до запиту. Розробка плану психоконсультаційної чи корекційної сесії.	20	0	0	20	Аналіз виконаних супервізійної динаміки. Аналіз завдань, повнота та якість підсумкового контролю,
Ведення щоденника практики: Регулярне фіксування власних дій, висновків, емоційних реакцій. Формулювання запитів до супервізора на основі аналізу досвіду.	10	0	0	10	
Аналіз практичних кейсів: Складання психологічного портрета клієнта. Формулювання проблеми, гіпотез, мети і стратегії втручання. Самостійне осмислення ефективності застосованих методів.	30	0	0	30	
Підготовка до супервізійних сесій: Систематизація кейсів для представлення на групових чи індивідуальних супервізіях.	30	0	0	30	

Підготовка запитань щодо складних ситуацій.					
Супервезійні сесії	58	0	0	58	
Рефлексія та самооцінка: Оцінка професійних труднощів та помилок. Визначення зон розвитку та формування індивідуального плану вдосконалення.	10	0	0	10	
Оформлення звітної документації: Складання підсумкового звіту за результатами практики. Підготовка додатків: протоколи сесій, психодіагностичні результати (де можливо), аналітичні матеріали.	20	0	0	20	
Захист	2	0	0	2	
<i>Разом за змістовним модулем</i>	<i>180</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>180</i>	
Усього, годин	180	0	0	180	

5. План проходження практики

Під час «Практика під супервізією» магістри беруть участь у різних видах практичної, наукової, науково-педагогічної або організаційної роботи баз практики та лабораторій ЗФУУ.

1. Ознайомчий етап:

- Ознайомлення з місцем проходження практики, структурою установи, напрямками діяльності.
- Вступна супервезійна сесія: постановка індивідуальних цілей практики.
- Ознайомлення з етичними нормами роботи в закладі.
- Вивчення документації, особливостей клієнтського контингенту.

2. Підготовчо-діагностичний етап:

- Проведення первинних бесід із клієнтами під наглядом супервізора.
- Вибір методів діагностики відповідно до запиту клієнта.
- Проведення психодіагностики та аналіз результатів.
- Представлення кейсів на супервізіях, отримання зворотного зв'язку.

3. Консультативно-корекційний етап:

- Проведення консультацій або корекційних занять (індивідуальних або групових).
- Ведення документації (журналу клієнтів, протоколів сесій тощо).
- Регулярна участь у супервізіях: аналіз труднощів, рефлексія процесу.
- Адаптація інтервенцій на основі супервезійного зворотного зв'язку.

4. Підсумково-аналітичний етап:

- Підготовка звіту про проходження практики.
- Проведення фінальної супервезійної сесії: оцінка особистісного й професійного зростання.
- Самооцінка досягнутих результатів, визначення напрямів подальшого професійного розвитку.
- Здача звітної документації та презентація результатів практики.

6. Самостійна робота студента

Зміст завдань	Кількість годин	Забезпечення навчальним матеріалом	Форми оцінювання
Підготовка до консультацій та психодіагностики: Ознайомлення з профілем клієнтів (без порушення конфіденційності). Підбір та вивчення психодіагностичних методик відповідно до запиту. Розробка плану психоконсультаційної чи корекційної сесії.	20	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
Ведення щоденника практики: Регулярне фіксування власних дій, висновків, емоційних реакцій. Формулювання запитів до супервізора на основі аналізу досвіду.	10	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	аналіз ведення щоденника практики
Аналіз практичних кейсів: Складання психологічного портрета клієнта. Формулювання проблеми, гіпотез, мети і стратегії втручання. Самостійне осмислення ефективності застосованих методів.	30	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
Підготовка до супервізійних сесій: Систематизація кейсів для представлення на групових чи індивідуальних супервізіях. Підготовка запитань щодо складних ситуацій.	30	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань
Супервезійні сесії	58		Аналіз супервізійної динаміки
Рефлексія та самооцінка: Оцінка професійних труднощів та помилок. Визначення зон розвитку та формування індивідуального плану вдосконалення.	10	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	усне опитування, аналіз виконаних завдань

Оформлення звітної документації: Складання підсумкового звіту за результатами практики. Підготовка додатків: протоколи сесій, психодіагностичні результати (де можливо), аналітичні матеріали.	20	Фундаментальні тексти, наукові публікації, Електронні ресурси	аналіз виконаних завдань, повнота та якість підсумкового звіту
Захист	2		
Всього	180		

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Васьковська О. П., Тришина Н. М. (2020). *Супервізія в психологічній практиці: теорія і методика*. Київ: Видавництво Ліра-К.
2. Карвасарський Б. Д. (ред.). (2000). *Практична психотерапія*. СПб: Питер.
3. Рожнов В. Є., Дубровіна І. В., Мітіна Л. М. (2017). *Основи психологічного консультування*. Київ: Академія.
4. Трухановська Н. О. (2019). *Етичні аспекти професійної діяльності психолога*. Львів: ЛНУ імені Івана Франка.
5. Corey, G. (2016). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy* (10th ed.). Boston: Cengage Learning.
6. Dryden, W. (2013). *Skills in Rational Emotive Behaviour Counselling & Psychotherapy*. SAGE Publications.
7. Feltham, C., & Horton, I. (Eds.). (2012). *The SAGE Handbook of Counselling and Psychotherapy*. SAGE Publications.
8. Hawkins, P., & Shohet, R. (2012). *Supervision in the Helping Professions* (4th ed.). Maidenhead: Open University Press.
9. McMahon, M. (2014). *The Systems Approach to Supervision: Contributions from Systems Theory and Family Therapy*. British Journal of Guidance & Counselling, 42(1), 27–36.

Інформаційні ресурси:

1. <https://repo.usfu.edu.ua/home> – Електронні ресурси ЗФУУ
2. Національна психологічна асоціація України – <https://npa-ua.org>
3. American Psychological Association (APA) – <https://www.apa.org>
4. British Association for Counselling and Psychotherapy (BACP) – <https://www.bacp.co.uk>
5. Платформа для психологів та супервізорів – "Розкажи мені" – <https://tellme.com.ua>
6. Ресурс Центру PTSD (VA, США), DRRI2 – <https://www.ptsd.va.gov/professional/assessment/deployment/drri.asp>

Усі форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів зазначенні в положенні університету про оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни.